

Lieta C-439/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 13. jūlijs

Iesniedzējtiesa:*Tribunale Civile di Padova* (Padovas civillietu tiesa, Itālija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 22. jūnijs

Prasītājs:

KV

Atbildētāja:*C.N.R. – Consiglio Nazionale delle Ricerche***Pamatlietas priekšmets**

KV celta prasība konstatēt viņa tiesības darba stāža un ar to saistīto algas palielinājumu uzkrāšanas nolūkā atzīt visu darba periodu, kas ir nostrādāts *Consiglio Nazionale delle Ricerche* (Valsts pētniecības padome, turpmāk tekstā – “C.N.R.”) saskaņā ar vairākiem līgumiem uz noteiktu laiku, pirms viņš tika pieņemts darbā uz nenoteiktu laiku, kā arī uzlikt C.N.R. pienākumu atjaunot KV karjeras attīstību un izmaksāt uzkrāto algu starpību.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Saskaņā ar LESD 267. pantu iesniegtais lūgums interpretēt Direktīvas 1999/70/EK 4. klauzulas 1. punktu, it īpaši, vai minētā klauzula var tikt piemērota darba līgumiem uz noteiktu laiku, kas tika noslēgti un izbeidzās, no vienas puses, datumā pirms minētās direktīvas stāšanās spēkā un, no otras puses, laikposmā starp minētās direktīvas stāšanos spēkā un tās transponēšanai dalībvalstīm noteiktā termiņa beigām.

Prejudiciālais jautājums

Vai Padomes Direktīvas 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu 4. klauzulas 1. punkts:

- *ratione temporis* ir piemērojams darba tiesiskajām attiecībām uz noteiktu laiku, kuras izveidotas un sakarā ar līguma termiņa beigām izbeidzās datumā pirms Direktīvas 1999/70/EK stāšanās spēkā (1999. gada 10. jūlijs);
- *ratione temporis* ir piemērojams darba tiesiskajām attiecībām uz noteiktu laiku, kuras izveidotas, pamatojoties uz individuālu darba līgumu, kas noslēgts datumā pirms Direktīvas 1999/70/EK stāšanās spēkā (1999. gada 10. jūlijs), un kuras sakarā ar līguma termiņa beigām izbeidzās datumā starp direktīvas stāšanos spēkā un tās transponēšanai dalībvalstīm noteiktā termiņa beigām (2001. gada 10. jūlijs);
- *ratione temporis* ir piemērojams darba tiesiskajām attiecībām uz noteiktu laiku, kuras izveidotas, pamatojoties uz individuālu darba līgumu, kas noslēgts laikposmā starp Direktīvas 1999/70/EK stāšanos spēkā (1999. gada 10. jūlijs) un tās transponēšanai dalībvalstīm noteiktā termiņa beigām (2001. gada 10. jūlijs), un kuras sakarā ar līguma termiņa beigām izbeidzās pēc šī pēdējā minētā datuma?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Savienības Pamattiesību harta, it īpaši 21. pants;

Direktīva 1999/70/EK, it īpaši 4. klauzula, kurā ir paredzēts diskriminācijas starp salīdzināmiem darba ņēmējiem uz noteiktu laiku un darba ņēmējiem uz nenoteiktu laiku aizlieguma princips;

Līgums par Eiropas Savienības darbību, it īpaši 267. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Decreto legislativo 6 settembre 2001, n. 368 [2001. gada 6. septembra Leģislatīvais dekrēts Nr. 368], kas stājas spēkā 2001. gada 24. oktobrī un ar kuru ir transponēta Direktīva 1999/70/EK; it īpaši 6. pants, saskaņā ar kuru darba ņēmējam, kas ir pieņemts darbā ar līgumu uz noteiktu laiku, pienākas atvaļinājums un visi pabalsti, kas ir paredzēti salīdzināmiem darba ņēmējiem ar līgumu uz nenoteiktu laiku, un proporcionāli nostrādātajam darba periodam, ja tas nav objektīvi nesavienojams ar līguma uz noteiktu laiku būtību.

Legge 20 marzo 1975, n. 70 [1975. gada 20. marta Likums Nr. 70], redakcijā, kas bija spēkā pamatlīstas faktu norises laikā; it īpaši 36. pants, kurā ir paredzēta

C.N.R. iespēja pieņemt darbā pētniekus un augsti specializētu tehnisko personālu, noslēdzot līgumus uz noteiktu laiku, kuru ilgums nepārsniedz piecus gadus.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *C.N.R.*, Itālijas valsts iestāde, kuras uzdevums ir īstenot un veicināt pētniecības darbību galvenajās zināšanu attīstības un pielietošanas jomās, noslēdza ar prasītāju KV vairākus darba līgumus uz noteiktu laiku saskaņā ar 1975. gada 20. marta Likuma Nr. 70 36. pantu.
- 2 Konkrēti, no 1993. gada 2. novembra līdz 1995. gada 31. martam *C.N.R.* pieņēma KV darbā kā III līmeņa tehnologu, no 1995. gada 1. augusta līdz 2000. gada 1. augustam viņš tika pieņemts darbā tajā pašā amatā, savukārt no 2000. gada 4. septembra līdz 2001. gada 31. decembrim viņš tika pieņemts darbā kā III līmeņa pētnieks.
- 3 Šis pēdējais minētais līgums tika izbeigts 2001. gada 30. septembrī sakarā ar to, ka KV sekmīgi izturēja atklātu konkursu un tāpēc no 2001. gada 1. oktobra tika iecelts III līmeņa pētnieka amatā uz nenoteiktu laiku.
- 4 Tomēr, pieņemot KV darbā uz nenoteiktu laiku, viņam netika atzīts darba stāžs, kas uzkrāts saskaņā ar iepriekš minētajiem darba līgumiem uz noteiktu laiku, kuri noslēgti pirms Direktīvas 1999/70/EK transponēšanai dalībvalstīm noteiktā termiņa beigām, proti, pirms 2001. gada 10. jūlija.
- 5 Tāpēc 2022. gada 8. februārī KV cēla prasību *Tribunale di Padova* (Padovas civillietu tiesa, Itālija), lūdzot atzīt darba periodu, kas nostrādāts saskaņā ar trīs minētajiem darba līgumiem uz noteiktu laiku, lai uzkrātu attiecīgo darba stāžu un ņemtu vērā no tā izrietošo ietekmi uz viņa atalgojumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 *C.N.R.* iestājās tiesvedībā, lūdzot noraidīt prasības pieteikumu, pamatojoties uz Direktīvas 1999/70/EK atpakaļejoša spēka neesamību.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 7 Vispirms iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietā nav strīda par to, ka Itālijas tiesību sistēmā darba periodus, kurus ir nostrādājis darba ņēmējs, kas ir pieņemts darbā uz noteiktu laiku, saskaņā ar Likuma Nr. 70/1975 36. pantu neieskaita kopējā uzkrātajā darba stāžā, arī gadījumā, ja turpmāk ir notikusi pieņemšana darbā uz nenoteiktu laiku, atšķirībā no tā, kas notiek ar personālu ar vienādiem pienākumiem, kas jau no paša sākuma tika pieņemts darbā uz nenoteiktu laiku.
- 8 Iesniedzējtiesa uzskata, ka aplūkojamā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu mērķiem ir būtisks jautājums, kas attiecas uz Direktīvas 1999/70/EK, kura ir

spēkā no 1999. gada 10. jūlija un kura dalībvalstīm bija jātransponē līdz 2001. gada 10. jūlijam, 4. klauzulas 1. punkta piemērošanu laikā. Šajā saistībā Itālijas tiesu praksē tā konstatē divu atšķirīgu pieeju esamību.

- 9 Saskaņā ar pirmo pieeju, minētās direktīvas 4. klauzula un tātad tajā paredzētais diskriminācijas aizlieguma princips neesot piemērojami darba tiesiskajām attiecībām uz noteiktu laiku, kuras ir pilnībā norisinājušās pirms direktīvas transponēšanai dalībvalstīm noteiktā termiņa beigām. To apstiprinot Savienības tiesību atpakaļejoša spēka neesamības princips, saskaņā ar kuru materiāltiesisko tiesību normas ir piemērojamas vienīgi faktiskajām situācijām, kuras radušās pēc to stāšanās spēkā, ja vien pašās Savienības tiesībās nav paredzēta to atpakaļejoša iedarbība.
- 10 Saskaņā ar otro un jaunāko pieeju, kura, šķiet, jau ir nostiprinājusies *Corte di cassazione* (Kasācijas tiesa, Itālija) judikatūrā, aprēķinot kopējo darba stāžu darba ņēmējam, kas ir pieņemts darbā uz nenoteiktu laiku, var tikt ņemti vērā arī darba [ar līgumu] uz noteiktu laiku periodi, kuri norisinājās un pilnībā izbeidzās pirms Direktīvas 1999/70/EK stāšanās spēkā. Šī pieeja pamatojas uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā nostiprināto interpretācijas principu, saskaņā ar kuru jauna norma, ja nav noteikti izņēmumi, ir nekavējoties piemērojama tādas situācijas “vēlākām sekām”, kas radusies iepriekšējās normas pastāvēšanas laikā (spriedumi, 2010. gada 10. jūnijs, *INPS*, C-395/08 un C-396/08, 53. punkts; 2013. gada 12. septembris, C-614/11, *Kuso*, 25. punkts; 1970. gada 14. aprīlis, *Brock*, C-68/69, 7. punkts; 1986. gada 10. jūlijs, *Licata/CES*, C-270/84, 31. punkts; 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, 21. punkts; 2008. gada 11. decembris, Komisija/*Freistaat Sachsen*, C-334/07, 43. punkts; 2008. gada 22. decembris, *Centeno Mediavilla u.c./Komisija*, C-443/07, 61. punkts).
- 11 Tomēr, iesniedzējtiesas skatījumā, minētais Tiesas judikatūrā apstiprinātais princips ir savukārt jāsaprot tādā nozīmē, ka tas atbalsta pirmo no divām minētajām judikatūras pieejām. Proti, kad Tiesa min, ka jaunāka norma ir piemērojama “vēlākām sekām”, tā principā domā atsaukties vienīgi uz faktiskajām situācijām, kuras radušās pirms jaunas Savienības tiesību normas stāšanās spēkā, taču būtībā nepārtraukti turpinājās arī turpmākajā laikā, nevis uz situācijām, kuras ir radušās un pilnībā izsmeltas pirms jaunākas normas stāšanās spēkā.
- 12 Iesniedzējtiesas skatījumā, šāds secinājums atbilst tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principu noteiktajiem ierobežojumiem, kuri izslēdz materiāltiesisko Savienības tiesību normu piemērošanu ar atpakaļejošu spēku tiesiskajām attiecībām, kuras ir nostabilizējušās pirms to stāšanās spēkā, izņemot, ja no to noteikumiem, *mērķa* vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir piešķirama šāda iedarbība (spriedumi, 2021. gada 25. februāris, *Caisse pour l'avenir des enfants*, C-129/20, 31. punkts; 2002. gada 29. janvāris, *Pokrzepowicz-Meyer*, C-162/00, 49.–50. punkts; 2015. gada 26. marts, Komisija/*Moravia Gas Storage*, C-596/13 P, 32. un 33. punkts; 2013. gada 7. novembris, *Gemeinde Altrip u.c.*, C-72/12, 22. punkts; 1981. gada 12. novembris, *Meridionale Industria Salumi u.c.*, no 212/80 līdz 217/80, 9. punkts; 2006. gada 23. februāris,

Molenbergnatie, C-201/04, 31. punkts; 1982. gada 10. februāris, *Bout*, C-21/81, 13. punkts; 1993. gada 15. jūlijs, *GruSa Fleisch*, C-34/92, 22. punkts).

- 13 Iesniedzējtiesa turklāt norāda, ka šāda interpretācija izrietot tieši no tiem Tiesas spriedumiem, kuri minētajā otrajā valsts judikatūras pieejā savukārt pamato citu, atšķirīgo interpretāciju (spriedumi, 1986. gada 10. jūlijs, *Licata/CES*, C-270/84, 31. punkts; 1999. gada 29. jūnijs, *Butterfly Music*, C-60/98, 24. punkts; 1970. gada 14. aprīlis, *Brock*, C-68/69, 6.–9. punkts; 2018. gada 24. janvāris, *Pantuso u.c.*, C-616/16 un C-617/16, 37. punkts; *Centeno Mediavilla u.c./Komisija*, 64. punkts; *Komisija/Freistaat Sachsen*, 33. un 53. punkts; *Gavieiro Torres*, 90. punkts; *INPS*, 52.–55. punkts; 2022. gada 22. jūnijs, *Volvo*, C-267/20, 99.–104. punkts, kā arī iepriekš minētie spriedumi *Pokrzeptowicz-Meye* un *Kuso*).
- 14 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa uzskata, ka, interpretējot Direktīvas 1999/70/EK 4. klauzulas 1. punktu atbilstoši Tiesas judikatūrai par Savienības tiesību atpakaļejoša spēka neesamību un jaunākas normas piemērošanu agrāko situāciju “vēlākām sekām”, klauzula ir jāsaprot tādā nozīmē, ka tā neaptver darba tiesiskās attiecības uz noteiktu laiku starp prasītāju un *C.N.R.* no 1993. gada 2. novembra līdz 1995. gada 31. martam un no 1995. gada 1. augusta līdz 2000. gada 1. augustam, jo katras no tām norisinājās un izbeidzās datumā pirms direktīvas transponēšanas termiņa beigām. Savukārt minētā klauzula ir piemērojama darba tiesiskajām attiecībām uz noteiktu laiku starp prasītāju un *C.N.R.* no 2000. gada 4. septembra līdz 2001. gada 30. septembrim, jo tās joprojām norisinājās direktīvas transponēšanas termiņa beigu datumā.